שדה היוצאה לכהנים ביובל נותנין (נמי) [למשמר] שפגע בו יובל · הלי מלתא היא מן הברייתא אלא ממילתא דרבי חייא בר אבין אמר רב אסדא: **כמאן** דלא מקים · וא"ת הא דאמרן לעיל בשלמא כהנים אין מחרימין דתרומים שלהם והלא שדה תרומים צריך ליתנם לכהן שבאותו משמר וא"כ אם החרים כהן שדהו אם איתו במשמרתו אמאי איתו צריך ליתנה לכהן שבאותו משמר וא"ל דלרווחא דמילתא אמר הכי שהרי אם החרים כהן שדהו איתו חרם דכתיב אחוזת עולם הוא להם ואע"ג דגבי לויים הוא דכתיב מסתמא לכהנים נמי הכי הוא ואם החרים הכהן מעלטלים למאן דמקים פשיטא דאיתו יכול להחרים ואפילו למאן דלא מקים החרמים שלהן כדאמרן שתנו לכל כהן שילה ומיתא נמי הא דאמר לעיל ורבי שמעון בשלמא כהנים כדאמרי' ומשום מעלטלין הוא דאמר הכי אע"ג דאין מקים מ"מ החרמים שלהם אבל בקרקעות אחוזת עולם דכתיב גבי לויים ה"ה לכהנים כן: **חרמי** כהנים · פי' חרמים (ליתן) הניתנים לכהנים אין להן פדיון כדכתיב (ויקרא כז) לא ימכר ולא יגאל וע"כ בחרמי כהנים אי"ל אע"ג דסתמא כתיב דאי בחרמי בדק הבית פשיטא דנפדין הן כדי לעשות מהן צרכי בדק הבית: **אומדין** כמה אדם רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה לשלמא אע"פ שאינו רשאי · (ליתן) פירוש שאינו חייב כמו טשה דמתרגמינן רשיא כך פירש"י ולפ"ז אומר הרב רבי יעקב בר שמשון הא דאיתא בפ"ק דקדושין (דף לג· וש"ס) אין בעלי אומנות רשאין לעמוד בפני תלמידי חכמים בשעה שעוסקים במלאכתן מיירי אפילו בעוסקין במלאכתם ורשאין ר"ל חייבין כמו אע"פ שאינו רשאי להכא ר"ל אע"פ שאינו חייב ואי מיירי במלאכת אחרים ניחא למימר רשאין ממש *): **לבן** בתו או לבן אחותו כהן · ולא מלי למימר יש] לבן בנו או לבן אחיו דכיון דחזיא ליה הוי ליה ככהן המסייע בבית הגרנות כדאיתא בפ' עד כמה (כתובות סו:) וכן פירש"י:

*) [עי' תוס' הוצין מה: ד"ה אין] שקול יקריב לגדרו דהא ודאי חיים ליה פדיון דלאו גופה איתרם דלאו דידיה הוא: **ואם נדבה היא** · הא ודאי לא חייל חרם דלאו דידיה מ"מ]: **אלא בכדי עובדה** · עובדא הנאה שיש לו בה יתן לכהן כיולד שור זה עולה והחרימו אומדין כמה אדם רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה שאינו חייב כלומר אדם שאינו חייב לקריב עולה אינו מקריב עולה לא ימלא בזול עולה לא יקריב דורון לקונו וכלאותן דמיס יתן זה שזו היא עובדא הנאה שיש לו בה שהרי אם מתה או נגנבה אינו חייב באחריותה ומשפריסה יצא ידי חובתו ומנעתה אם תאבד אינו מפסיד אלא אלא הקריב דורון לקונו הרי שהפסיד העולה עולה שאינו חייב ואינו ספרים דכתב בהן להעלות עולה שאינו רשאי והיא היא: **ושאי** · לשון חייב עשה (שמות כב) מתרגמינן רשיא: **ונילוד פודין אותו** · דהכבור גופו אינו מוחרם שהרי אינו שלו אלא לכהן: **אלא אומדין כמה אדם מישראל רוצה ליתן לנשא הכיים זה ליתן בכורו** · לבן בתו כהן או לבן אחותו · ואותה עובדא הנאה יתן בעל הבית זה לכהן בשביל המרם ודוקא נקבי בן בתו וכן אחותו כהן יז] דהכיים דיהיב לה להך עובדא הנאה ליהוי ישראל אבל בן בנו כהן וכן אחיו כהן דאי דיהיב לה להך עובדא הנאה הוי כהן לא מלי יהיב ליה אגרא ואע"ג דאלו מקום דידיה יהיב ליה כיון דלדידיה נמי חזי הבכור ברא ככהן המסייע בבית הגרנות לדום ולזרות כדי שיתנו לו תרומותיו בשכרו ואשתכח דלא שקיל יח] בתורת תרומה אלא בתורת שכר והכי אמרינן בבכורות בפ' עד כמה (דף סו:): *) **גמ'** **מרי מן כהקדש** · ויש בהן מעילה:

*) שיין לדף כט

לך יהיה החרים שדותיו נותנין לכהן שבאותו משמר [ז] שנאמר °כשדה החרם לכהן תהיה ארחותו וגמר לכהן לכהן מנזל הגר והתם מנלן *דתניא °לה' לכהן [ז] קנאו השם ונתנו לכהן שבאותו משמר אתה אומר לכהן שבאותו משמר או אינו אלא לכל כהן שירצה כשהוא אומר °מלבד איל הכיפורים אשר יכפר בו עליו הרי [ז] בכהן שבאותו משמר הכתוב מדבר שדה *היוצאה לכהנים ביובל נותנה למשמר שפגע בו יובל איבעיא להו פגע בו בשבת מאי א"ר חייא בר אמי משמיה דרחלפנא נותנה למשמר היוצא אמר רב נחמן בר יצחק תניא [נמי הכי] נמצאת אתה אומר אחד יובל ואחד שביעית משמטין כאחד [ז]אלא [ז] *שיובל בתחילתו והשמטה בסופה אדרבה משום הכיס [ז] הואי אימא מפני שהיובל כו' בשלמא שביעית בסופה דכתיב °מקץ שבע שנים תעשה שמטה אלא יובל בתחילתו ביום הכיפורים הוא דכתיב °ביום הכיפורים תעבירו שופר בכל ארצכם *הא מני ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה היא דאמר °מר"ה הוא דהייל יובל שמעה חזקיה בר בילוטו ואזל אמר קמיה דר' אבהו [ז] וליקיש מטלטלי לקרקעות לאו תנאי היא דאיכא דמקיש [ז] ואיכא דלא מקיש כמ"ד לא מקשינן: **מתני'** *"חרמי כהנים אין להם פדיון אלא [ז] נותנים לכהנים כתרומה *ר' יהודה בן בתירא אומר [ז] סתם חרמים לבדק הבית שנאמר °כל חרם קדש קדשים הוא לה' וחכ"א [ז] סתם חרמים לכהנים שנאמר °כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו א"כ למה נאמר כל חרם קדש קדשים הוא לה' שחל על קדשי קדשים ועל קדשים [ז] קלים [ז] "מחרים אדם את קדשיו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים אם נדר נותן דמיהן ואם נדבה נותן את טובתן 'שור זה עולה אומדין כמה אדם רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה [ז] אף על פי שאינו רשאי 'הבכור בין תם בין בעל מום מחרימין אותו וכיצד פודים אותו אומדין כמה אדם רוצה ליתן בבכור זה ליתנו לבן בתו או לבן אחותו: גמ'

תורה אור

[ז] שנאמר °כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו · בגזל הגר הכתוב מדבר שהרי בישראל אין לך אדם מישראל שאין לו גואלין אלא הגוזל את הגר ומצבע והודה ואחר כך מת פו] משלם לכהן ולאדם למודיע ואמרינן בפרק הגוזל בב"ק (דף קי·) האדם זה הקרן המוסב זה החומש מלבד איל הכיפורים זה איל אדם שמביא על עבודת עקר שנעבדה · **הרי בכהן שבאותו משמר** · דה"ק קרא שלכהן המכפר בו באיל הכפורים יהא קרן ומומש: **שדה היוצאה בו'** · רב חייא בר אבין קאמר לה: **פגע בו יובל בשבת** · דמשמרות מתחלפות ואל בו *יום הכיפורים בו ביום לאיזו יתן: **למשמר היוצא** · שבראשונה התחיל היובל לאמש: **א"ר נחמן בר יצחק תנ"ס** · דבתר התחלה אזלינן: **נמצאת אומר** · דאיל ומצא מ"ע התחיל שביעית ומצא של אחריה יובל: **אחד יובל ואחד שביעית משמטין כאחד** · ביום אחד שביעית ממטת הלוה כספים ויובל מכירת קרקעות אלא שהיובל כו': **אדרבה** · טעמא דמשיהם מטמטים ביום אחד מש"ה דשביעית בסופה ויובל בתחילתו דהשמטה אשמכא דבין [השמטות] של ערב שבת יובל נפקא שביעית והיא שעתה תרוייהו מטמטין: **אלא מפני** · **מפני** · מטמטין כאחד מפני שהיובל בתחילתו ושביעית בסופה: **דרבי ישמעאל** · בפרק קמא דר"ה (דף ח:): **שמעה חזקיה בר בילוטי** · הא דרב חייא בר אבין: **ליקיש מטלטלין** · דתרס: **לקרקעות** · דתרס דהא ליתקיש דכתיב מכל אשר לו ומשדה אחוזתו ולימא דליתבו נמי מטלטלין לכהן שבאותו משמר: **לאו תנאי היא** · ר' יהודה ור"ש איפלגי לעיל בהא דרבי יהודה מקיש ור"ש לא מקיש: **מתני' חרמי כהנים** · חרמים שהחרימום כדי לתתם לכהן אין להם פדיון דכתיב (ויקרא כז) לא ימכר ולא יגאל אבל חרמי בדק הבית יש להם פדיון דלאדעתא דהכי אתרמינהו דהא אין לאוי לבדק הבית אלא מעות: **שחל החרם על קדשי קדשים כו'** · כדמפרש מחרים אדם את קדשיו וכו' והילך מוחרמים והלא אינו שלו אלא אם נדר הן דאמר הרי עלי עולה והפרים בהמה לנדרו ואחר כך החרימה הואיל והוא חייב באחריותה אם מתה או נגנבה נמצאת שלו היא והוא עתיד כל דמיה לכהן ואת הבהמה לאיזה משמר הוא נותנת: נותנה למשמר היוצא הואיל והוא העובד שהקריב תמידין אשם והיום בשחרית: [אחד יובל ואחד שביעית משמטין כאחד· כלומר ששמטתן פוגעין זה בזה לפי ששנת ס"פ

[ז] אדרבה האי משום הכי הוא · כלומר טעמא מאי משמטין כאחד מפני שהשביעית משמטת בסופה לכספים ויובל בתחילתה אלא תריץ הכי בסקים אלא תני מפני שהיובל בתחילה כו'): בשלמא שביעית משמטת בסופה · בהשמטת כספים מיירי דאי בהשמטת קרקע לענין זריעה והרישה מתחילת שביעית משמטין: דכתיב מקץ שבע שנים בסופה תעשה שמטה וזה דבר השמטה וגו': אלא יובל בתחלתה · ביום הכפורים חייל יובל והיאך משמטין כאחד והרי עשרה ימים הן בין סוף שביעית לתחילת יובל: [הא מני · דמשמטין כאחד: ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא היא]: שמעה חזקיה בר בילוטי · להא דאמר חייא בר אבין: אמרה קמיה דרבי אבהו · אמר ליה אמאי אמר נותנין לכל כהן שירצה וליקיש מטלטלין לקרקעות [דליתנן לכהן שבאותו משמר]:

[ז] לאו תנאי היא דרבי יהודה מקיש מטלטלי לקרקעות ור' שמעון לא מקיש ור' חייא סבר לה כמאן דלא מקיש: חרמי כהנים שישראל מחרים לדעת שיב א ליר כהן אין להן פדיון אלא ליתנם לכהן כדכתיב כל חרם בישראל לך יהיה: סתם חרמים שלא הזכיר כהן: שחל החרם על קדשי קדשים ועל קדשים קלים: כיצד כדמפרש לקמן לא שיהא יכול להתפיס הן עצמן לשום חרם אם לשום דבר אחר דאין הקרש חל על הקדשים אלא כדמפרש מחרים אדם את קדשיו בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים אם נדר הם שאמר עלי שהחרימן ונתן דמיהם לכהנים מפני שהחרימן והן עצמן אינן לשום חרם אלא קרבין לשום חובתו ואם הן נדבה שאינו חייב באחריותן לא חשיבי סמוני ואין נתנן לכהנים בשביל החרם אלא מובתה מה שהוא רשאי ליטול היסמה מובת הנאה ומפרש כיצד נתן את מובתה אבר שור זה עולה דלא אבר עלי דאינו חייב באחריותו ואח"כ אבר הרי הוא חרם אומדין כמה אדם כו' · אע"ג דנדבה הוא ואין חייב באחריותן אכתי אדם שאינו מחייב עולה אי משכח לה בזול יקנה אותה ואותה אחריות הוי עליו ונותן אותן דמים · פירוש אחר אומדין כמה אדם כהן שאינו משמשה זה שעובד רוצה ליתן להחשבונד משור זה שיתתן לו שיתנו לו (להקריבו) להעלות עולה בזמן משמרתו כדי שיזכה בעורו כמו שאותו כהן היה נותן לו כך וכך יתן זה שהחרימו לכהנים וזהו קדשי קדשים: ל) שאינו חייב כלום (בתמורה בישראל בקדשים) [שאינו רשאי] כלומר כיון שאינו חייב באחריותו אינו נותן דמי כלו אלא מובת הנאתו כדאמרן: ובין קדשים קלים כיצד · הבכור כשהוא בדשות ישראל בין תם בין בעל מום מחרימין אותו מובת הנאתו ולא דמי כולו שאינו חייב באחריותו וכיצד פורק אותו כלומר כיצד שמין מובת הנאתו אומרים כמה אדם מישראל רוצה ליתן בבכור זה לבעלים שיתננו לבן בתו

[ז] נגלה דל"ל שאינו רשאי · כלומר שאינו חייב כלום לקריב עולה כלומר כיון וכו' ·

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה לך וכו' בכלל ס"ד ותמ"כ נ"ס לה' לכהן האשם:

שיטה מקובצת

[ז] שנאמר כשדה החרם לכהן תהיה · הא דלא מייתי קרא דכל חרם בישראל משום דהתוא מוקי במפלטלין או למדרש דהרי הן כחולין כשנתנה לכהן(הר"י ז"ל בגליון:ב) קנאו עי'תוס' מנחות דף ע"ג ע"א: ג] הרי' ס"א הרי אומר בכהן: ד] אלא שהיובל בתחילתו ושביעית בסופה מאי אלא שהיובל תיבת והשמטה נמחק: ס] הוא אלא אימא: ו]ליקיש עי' תוס' תמור' דף ל"ב ע"א: ז] דמקיש ואיהו דלא: ח]אלא ניתני להכנים ותיבת כתרומה נמחק: ט] סתם חרמים לבדק הבית · וקשה קרא דכל חרם בישראל לך יהיה דשמע סתם חרמים לכהנים מאי קעביד וכ"ת כשפירש שהחרמים לכהנים כדפי' רש"י בפי' החומש תיקשי לך מאי חזית דנפרש קרא דכל חרם בישראל לך יהיה בפרש וקרא דכל חרם קדש קדשים הוא בחרם סתם איפוך אנא נוראה לי דסמתבר שרצון האדם וחפץ דעתו שיהיו נכסיו לשמים · הרא"ש ז"ל: י] סתם חרמים לכהנים שנאמר כשדה החרם לכהן תהיה'תימה אמאי לא דרשי ליה מדכתיב כל חרם בישראל לך יהיה וי"ל משום דבהאי קרא כתיב בהדיא החרם לכהן משמע להו מפורש טפי וא"ת בין דרבנן מוקמי קרא דכל חרם בישראל קדש קדשים לתך דרשה שהחרם חל על קדשים מכ"ל שאם החרים נכסים לבדק הבית שהלה קדושה עליהם בלשון חרם נוראה לי משום דאין מקרא יוצא מידי פשוטו ופשטיה דקרא משמע שאם החרים נכסיו שהם קדושים א"ת

[ל' יהודה בן בתירא דאמר סתם חרמים לבדק הבית הא כתיב בקרא לא יגאל ורש"י פי' בפירוש החומש דמוקי קרא דלא יגאל בפפרש לכהנים · הרא"ש ז"ל: יא] קלים · עי' תוס' בכורות דף נ' ע"ב: יב] מחרים אדם כו'· הקשה הר"ר אלחנן דבגמרא דרשינן מינה דכל זמן שהן ברשות הבעלים הרי הם כהקדש לכל דבריהם ותירץ דמפשטיה דקרא דכתיב קדש קדשים שמעינן שהן כהקדש והך דרשה מדכתיב לה' דמשמע דחלין על דבר שהוא לה"ר הרא"ש ז"ל: יג] אע"פ ס"י שאינו חייב הבכור וכן נרים רש"י ז"ל: יד] בכלל הס"ד ומה"ד לה' לכהן האשם: טו] מת הגר משלם: טו] דידיה היא הס"ד: יז] כהן דהא דיהיב תיבת דהתוא נמחק: יח] שקיל ליה בתורת: יט] למימר לבנו או

[כמל"מ שם במקומו הארוך בביאור דברי רש"י]

[קדושין מז:]

[ר"ש מ:]

[תוס' ספ"ד] תמורה פ'

סנהדרין פח.

רבינו גרשום

לך יהיה · לאיזה כהן שירצה יתנם לגומר שמובת הנאה שלו: [דתניא לה' לכהן · בגזל הגר מישתעי דדרשי' לקרא הכי אם אין] לאיש גואל דהיינו גר דאיקלו גואלים]:אשר יפבר בו עליו הוי אומר בכהן שבאותו משמר שעובד ומקריב קרבנות הכתוב מדבר: נותנה למשמר שפגע בו יובל · שחל הגזל לכהנים בתוך משמרו: פגע בו בשבת אם חל יובל ליכנס בשבת ובשבת עובדין ב' משמרות משמר היוצא ומשמר הנכנס לאיזה משמר הוא נותנה: נותנה למשמר היוצא הואיל והוא העובד שהקריב תמידין אשם והיום בשחרית: [אחד יובל ואחד שביעית משמטין כאחד· כלומר ששמטתן פוגעין זה בזה לפי ששנת ס"פ

הרי הן כחולין. כשאר ממון של כהן: בשלמא רבנן. דמתניתין מפרשי יג) טעמא וקרא דרבי יהודה כדקתני מ"ש למה נאמר כל תרם כו': שקדיש שדה אחוזתו. שדה שהחרים ישראל והגיע לחלק כהן יד) שדה שלא יאמר הואיל וכשיגיע יובל אם לא תפדנה אני מיד גזבר ויגאלנה אחר תתחלק לכהנים ביובל כדין תורה אור מקדיש שדה אחוזתה דהא שדה תרם לגבי כהן אחוזה היא כדכתיב כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו ובכשיו שאני מותחק בה מהא שלו מו) שהרי דין הוא בשל אחרים אני זוכה אם היה ישראל מקדיש שדה אחוזתו כשיגיע יובל תתחלק לי בשל עצמי לא כל שכן: תלמוד לומר כשדה החרם כו'. מו) דהאי קרא במקדיש שדה אחוזה כתיב: מה למדנו משדה החרם על שדה אחוזה כו'. מה שדה אחוזה שהקדיש ישראל וגאלה אחר מן הכהנים תצא מידו ביובל ותתחלק לכל בני המשמר כדאמר בפירקין דלעיל אחוזתו (ח) שלו ואין זו שלו אף שדה חרמו כו': סבר לה רבי ישמעאל. דמפיק לה במתניתין יז) (ב) מקדיש ואל תקדיש: הלכה כרבי יהודה בן בתירא. דסתם חרמים לבדק הבית: ברייתא איפכא תניא. דרבנן אמרי לכהן הוא לבדק הבית ולרבי יהודה לכהנים: רב גמריה גמיר. מרביה דרביה אגמריה דמתני' משבשתא היא: ושדינהו לד' ווזי בנהרא. דהקדש הן לבדק הבית דאי לכהן לית לה פדיון ולכהן בעי מיתביהו: בזמן הזה. דליכא בית וליכא פסידא אלא איסורא הוא דרביעא עלייהו אפילו לכתחלה כמו: אין עבד עברי נוסג. דאינו נמכר בזמן הזה: ואין שדה אחוזה. דין שדה אחוזה שהיא נגאלת בגירוע אלא אם ירצה הלוקח להחזירה לו בדמים שירצה מחזיר ואם לאו אין כופין אותו וכן דין מקדיש שדה אחוזה בזמן הבית ואין היובל נוהג כגון שנגלו שבטו ראובן וגד שבטנו היובלות אין נגאלת אלא בסויה: אין בני ערי חומה נוסגין. דלא כייפינן ליה לגוקח אם בא מוכר לגאלה אפילו בתוך שנה: אין גר תושב נוסג. שיהא ישראל מצוה להמיתו גר תושב שקיבל עליו שלא לעבוד עבודה כוכבים ואוכל נבילות: כתיב. בעבד עברי כי טוב לו עמך וכתיב בגר תושב עמך יחד וגו' דלא מסגיר עבד אל אדוניו בגר תושב משמעי דבכל מוקמינן לה במסכת ניזיר בפ' הנזרות גמ (דף מה:) וכתיב בתריה עמך יחד בקרבך וגו' מכל מקום לתרוייהו קניא דקתני אין שדה חרמים נוהג אלא בזמן יובל: מקרקעי. אין נוהגין דכתיב בגאולתו ביובל בשדה החרם: מתני' כשור אחר לומר תקדיש. גבי בכור דכתיב כל הבכור [וגו'] תקדיש (דברים טו): וכתיב אחר לומר לא יקדיש. אך בכור אשר יבוכר לה' בבהמה לא יקדיש איש אותו וגו' (ויקרא כז): סקדש עילוי. להעלותו בדמים ויתן טובת הנאתו לכהן: ולי אתה מקדישו סקדש מזבח. שיהא שם זבח אחד חל עליו: גמ' ורבנן. דנפקא להו הך דרשא (נעיל כח:) מכל חרם קדש קדשים: אל תקדיש מיבעי ליה ללאו. שאם מתקדשים לשם זבח אחר בלתו: שמצוה לתקדישו. לשם בכור ואף על פי שהוא קדוש מאליו: ורבי ישמעאל. אמר לך אי לא מקדיש ליה לא קדיש. בתמיה: לא צריך לאקדושי. ולית ליה לרבי ישמעאל הך דרשא:

הדרן עלך המקדיש שדהו

שקול

ד' זוזי ואחיל עלייהו ושדינהו בנהרא ולישתרי לך. ואם תאמר והא אמר יח) בפרק קמא דעז"ז (דף יג. ומס) אין מקדישין ואין מחרימין ואין מעריכין בזמן הזה ואם הקדיש והחרים והעריך בהמה הטעונה פירות וכלים ירקבו וכהא בזמן הזה אינו כדמסיק הכא ואמאי לא אמרי' ירקבו ול"ל דדוקא במטלטלין קאמר דירקבו דלא אתי כהו לידי תקלה אם ממתינים עד שירקבו והכא במקרקעי אייבי דאם יתמין (נאלו) אתי לידי תקלה והכי נמי איתא בסמוך דאמר מ) והא מעשה דפומבדיתא מקרקעי היה: הקדש עלוי. פי' להעלותו דמיס ליתן טובת הנאה לכהן:

הדרן עלך המקדיש שדהו

גמ' תנו רבנן חרמים כהנים אין להן פדיון ונותנין לכהן חרמים כל זמן שהן בבית בעלים הרי הן כהקדש לכל דבריהן שנאמר כל חרם בישראל לך יהיה: ר' יהודה בן בתירא אומר סתם חרמים לבדק הבית כו': בשלמא רבנן כדקא מפרשי טעמייהו וטעמא דרבי יהודה בן בתירא אלא רבי יהודה בן בתירא הא דאי כשדה החרם מאי עביד ליה מיבעיא ליה לכדתניא כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו מה תלמוד לומר מנין לכהן שהקדיש שדה חרמו שלא יאמר הואיל ויוצאה לכהנים והרי היא תחת ידי תהא שלי ודין הוא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כל שכן ת"ל כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו וכי מה למדנו משדה חרם מעתה חרי זה בא ללמד ונמצא למד מקיש שדה חרמו לשדה אחוזה של ישראל מה שדה אחוזה של ישראל יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכהנים אף שדה חרמו יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לאחיו הכהנים ואידך חרם החרם לא משמע ליה ורבי יהודה בן בתירא דחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מנא ליה סבר ליה כרבי ישמעאל: אמר רב הלכה כרבי יהודה בן בתירא ורב שביק רבנן ועביד כרבי יהודה בן בתירא ברייתא איפכא תניא שביק מתני' ועביד כברייתא רב מתני' נמי איפכא תני מאי חזית דאפכת מתניתין מקמי ברייתא נפיך ברייתא מקמי מתני' רב גמריה גמיר אי הכי כרבי יהודה בן בתירא כרבנן מיבעי ליה הבי קאמר למאי דאפכיתו ותניתו ט) הלכה כרבי יהודה בן בתירא ההוא גברא דאחרמינהו לנכסיה בפומבדיתא אתא לקמיה דרב יהודה אמר ליה כ) *שקול ארבעה זוזי ואחיל עלייהו ג) ושדינהו בנהרא ולישתרו לך אלמא קסבר סתם חרמים לבדק הבית כמאן כשמואל *דאמר הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה ד) מחילל *אימר ה) דאמר שמואל שחיללו לכתחלה מי אמר הני מילי בזמן שבית המקדש קיים ו) דאיכא פסידא אבל בזמן הזה אפי' לכתחלה אי הכי אפי' פרוטה נמי ז) פרסומי מלתא אמר עולא אי הואי התם ח) הוה יהיבנא כולהי לכהנים אלמא קסבר עולא סתם חרמים לכהנים מיתיבי *אין עבר עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג ט) שנאמר עד שנת היובל יעבוד עמך ואין שדה י) *החרם נוהגת אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר יא) ויצא ביובל ושב לאחוזתו יב) אין בתי ערי חומה נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר לא יצא ביובל ר"ש בן יוחי אומר אין שדה חרמין נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר יג) והיה השדה בצאתו ביובל קודש לה' כשדה החרם ר"ש בן אלעזר אומר אין גר תושב נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג אמר רב ביבי מ"מ אתיא טוב טוב כתיב הבא כי טוב לו עמך וכתיב התם כטוב לו לא תוננו לא קשיא הא במקרקעי הא במטלטלי והא מעשה דפומבדיתא במקרקעי נמי הוה מקרקעי דחוצה לארץ כמטלטלי דארץ ישראל דמי: מתני' רבי ישמעאל אומר כתוב אחר אומר תקדיש וכתוב אחד אומר יט) לא יקדיש א"א לומר תקדיש שהרי כבר נאמר לא יקדיש א"א לומר לא יקדיש שהרי כבר נאמר תקדיש הא כיצד מקדישו אתה הקדש עלוי ואי אתה מקדישו גמ' ורבנן אל תקדיש מיבעי ליה ללאו תקדיש מיבעי ליה לכדתניא *) מנין לנולד בכור בעדרו שמצוה להקדישו שנאמר הזכר תקדיש ורבי ישמעאל אי לא מקדיש ליה לא קדושקדושתו מרחם היה וכיון דכי לא מקדיש ליה קדוש לא צריך יב) לאקדושיה:

*) [נדרים יג. ע"ש]

הדרן עלך המקדיש שדהו

[בכורות לגי]

[בקרא לא כתיבא]

[לקמן לדי]

[דף כס:]

[פסחים כס: וש"נ] גילסת ל"ק מקדיש ואל יקדיש

[קדושין סגי. גיטין סס:]

[גר תושב נוהג]

רבינו גרשום

כהן אי לבן אחותו כהן כך יתן זה שהחרימו להנציח: הרי הן כהקדש לכל דבריהן. שאסורין בהנאה ומועלין בהן: לך יהיה אפי' לקדש בהן את האשה ואין בהן מעילה: [בשלמא רבנן. דאמרי לכהן בדקא מפרשי מעמא דיהודה קרא דיהודה וקרא דר' יהודה בן בתירא לדרשא]. אלא לרבי יהודה כשדה החרם למאי אתא. ולחרמי כהנים כדמפרש ליכא לאוקמי דמסכל חרם לך יהיה נפקא: כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו מה ת"ל ליטא קדש לה' ולכהן תהיה מה ת"ל שדה חרם (ואחוזתו). [שדה חרמו. שדה שהחרים ישראל ויצא לכהן והקדישו כהן שלא יאמר הואיל ויוצא לכהנים ביובל דהאי כהן מקדיש שדה חרמו הוי באילו הקדיש שדה אחוזה דזין הוא מה שדה אחוזה של ישראל שיצאה ביובל וגאלה אחר מן הכהנים יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכל הכהנים כדאמר לעיל בפירקין אחותו שלו ואין זה שלו אף מקדיש שדה חרמו נמי מתחלקת לאחיו הכהנים: ואידך. רבנן נפקא לתו הא מה"א דהחרם]: סבר לה כר' ישמעאל. כלומר נפקא ליה דחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מהיכא דנפקא ליה לר' ישמעאל כדתנן ר' ישמעאל אומר כתוב אחד אומר תקדיש אל תקדיש אשר יולד תקדיש וגו' וכתוב אחר אבר אל תקדיש דכתיב אך בכור אשר יבוכר לה' (לכהן) [בבהמה] לא יקדיש איש אותו הא כיצד מקדישו אתה הקדש עלוי כדאמרן אם נדר נתן את דמיהן ואם נדבה נותן (מובתן) [מצבת הנאה] לבדק הבית דהיינו הקדש עלוי לדמיו ואי אתה מקדישו הקדש מובה לשם זבח אחר ולא דתנא בקדשים קלים [כגון בכור דחל על קדשים קלים] וה"ה לקדשי קדשים שחל עליהם חרם לתקדש עלוי כדאמרן: [הלכה כר' יהודה. דאמר סתם חרמים לבדק הבית: ברייתא איפכא תניא. דאילו דהתנא דר' יהודה מוקים לה כרבנן]: מתניתין נמי איפכא תנא דאילו ותני ברייתא איפכא: רב גמריה נמיר. דאתניה רבי יהודה כרבנן הלכה כרבנן איבעי ליה למימר: הכי קאמר. לדידי דאי דאמרינהו דר' יהודה לבדק הבית הלכה כר' יהודה: ושדינהו בנהרא ולישתרי לך. משום דקבר סתם חרמים לבדק הבית וכיון דליכא בהם ק"ק קיים. לא היה תקנה אלא בפדיון ולמישדי בנהרא: [הני מילי בזמן בהמ"ק קיים. לא היה שרי לשיפרקי לכתחלה אלא בשיורא משום פסידא דהקדש]: משום פרסומי מלתא דבר פדייה הוא דאגרבה ד' זוזי דחשיבי אבל ס"ם בפרוסה סניא כדשמואל: [היהבנא כולהו לכהנים וכיון דאיכא כהנים חרמי כהנים אין להן פדיון]: ר"ש [אימר] סתכא דאין שדה חרמים נוהג אלא בזמן היובל אבל מטלטלי אפילו בזמן הזה: אין גר תושב נוהג. [שמעון מהכא דאין שדה חרמים נוהג אלא בזמן היובל ואמאי אגרבה רב יהודה פדייה? לא קשיא מקרקעי אין נוהגין אלא בזמן היובל אבל מטלטלי אפי' בזמן הזה]: והא מעשה דפומבדיתא במקרקעי נמי הוה דאחרמינהו לכולהו נכסי בין מקרקעי בין מטלטלי: מקרקעי דהוצה לארץ כמטלטלי דא"ר דמו: והא אמרינן דבמטלטלי נוהג אפי' בזמן הזה: [אל הקדישי. דכתיב לא יקדיש איש אותו מיבעי ליה לאיסור אם מקדישו לגבה כתיב: ר' יהודה בן בתירא. דאיכא מתני' דבבור מטלטלי אפי' קדיש דקרושתו מרחם אלא לא אתא קרא אלא לכראבמן: ור' ישמעאל ההוא קרא דכל הרם [קדש] דרבנן ליפי מינה שהל על קדשי קדשים [חרמים לבדק הבית שנאמר כל חרם קדש] ועל קדשים קלים מאי עביד ליה: ר' ישמעאל סבר לה כר' יהודה בן בתירא דדריש לההוא קרא כל חרם קדש קדשים דסתם חרמים לבדק הבית [שנאמר כל חרם קדש קדשים הוא לה']: הדרן עלך המקדיש

גליון הש"ס גמ' שקול מכעיה זוזי. עי' יומא דף מס ע"ב תוס' ד"ה ונגלוה:

שיטה מקובצת

ח) ותניתו ר' יהודה בן בתירא הלכה כר"י: כ) שקול. עי' תוספות מנחות ק"ו ע"ב: ג) ושדינהו. עי' תוס' בכורות נ"ב ע"ב: ד) פרוטה. מנחות דף צ"א: ה) אימר. עי' תוס' ב"מ נ"ו: ו) קיים משום פסידא דהקדש אבל בזמן הזה. עי' תוס' מנחות דף ע"ם בכורות דף ל': ז) לפרסומי מילתא ופריון כרם רבעי אין צריך שיהא ארבע זוזי לפרסומי מילתא דדוקא הקדש החרם דאית להי' בנהנין מן ההקדש אבל כרם רבעי אין לו קול. ח) הוא"ש ז"ל: ט) הוה יהיבנא כולהו לכהנים. קשה היכי יתנם לכהנים והלא מקרקע הוו והם לכהנים שנאותו משמר כראמר לעיל ואינן דרושים וא"כ למי יתנם וי"ל דה"ק הו"א שכך הדין שהן לכהנים דסתם חרמים לכהנים ואין להם פריון א"נ דקאמרי' בשמעתין מקרקעי דהו"ל כמטלטלין דא"י דמי ויכול ליתנם לכל כהן שירצה הו"א ל"ל: ט) שנאמר עיין בהריטב"א קדושין דף פ"ג: י) שדה אחוזתו אלא: יא) אומר אל יקדיש כו' שהרי כבר נאמר אל יקדיש א"א לומר אל יקדיש שהרי: יב) לאקדושיה ורבי ישמעאל האי כל חרם קדש קדשים מאי עביד ליה סבר ליה כר"י בן בתירא: יג) מעמייהו ויקרא אות א' נמחק: יד) כהן זה שלא תיכת שהה נמחק: טו) שלי גליון לאו דוקא נקט שהרי הקדישה אלא ה"מ הרי היא תחת ידי דשייך אני בה מפי מכל אינשי וישנה תחת ידי שהרי לא

כב א מיי' פ"ו מהלכות ערכין הלכה ד:

כג ב מיי' שם פ"ה הלכה כ:

כד ג מיי' שם פ"ו הלכה ם [וכיב הלכם ע"ז פיב ל דף שלג]:

כה ד ה מיי' שם פ"מ הלכה י [ומ"ע יד סימן רלד סעיף ו]:

כו ו מיי' שם פ"ו הלכה ל ומיי' בכ"מ ובכ"מ שהאריך:

כז ז ח ט י מיי' פ"י מהלכות שמטה הלכה ט:

כח כ מיי' פ"ד מהלכות תמורה הלכה יח:

כט ל מיי' פ"מ מהלכות בכורות הלכה ד:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מה למדנו וכו' אחוזתו אחוזתו שלו: (ב) ד"ה סבר וכו' דמתני' בסמוך מתקדיש ולא תקדיש:

בכורות כס: ב"מ מ: קדושין יא: מעילה יד: תמורה כז:

המוכר שדהו בשעת היובל אינו מותר לגאול פחות משתי שנים שנאמר °במספר שני תבואות ימכר לך *היתה שנת °שדפון וירקון או שנת שביעית אינו עולה ‡ מן המנין נרה °א הובירה עולה לו מן המנין רבי ב) אליעזר אומר °מכרה לו לפני ראש השנה והיא מליאה פירות הרי זה אוכל ממנה שלש תבואות בשתי שנים: **גמ'** המוכר שדהו בשעת היובל וכו' אינו גואל לא קתני אלא אינו מותר לגאול אלמא ג) קסבר איסורא נמי איכא דאפילו דקדושי זוזי נמי אסור ד) ולא מיבעיא מיכר דקאי בעשה דכתיב °במספר שני תבואות ימכר לך אלא °אפילו לוקח נמי קאי בעשה דבעינן °שנים תקנה וליכא *איתמר המוכר שדהו בשנת היובל עצמה רב אמר מכורה כל עיקר ‡ ‡ ויוצאה ושמואל °אמר אינה מכורה כל עיקר מאי טעמא דשמואל קל וחומר *ומה מכורה כבר יוצאה ה) °שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר ולרב לא אמרינן קל וחומר כי ה"ג *והתניא °יכול ימכור אדם את בתו כשהיא נערה אמרת קל וחומר ומה מכורה כבר יוצאה עכשיו שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר התם לא הדרא מיזדבנא הכא הדרא מיזדבנא מיתיבי אחד היובל שנים תקנה ו) מלמד שמוכרין סמוך ליובל ז) מופלג מן היובל מנין ת"ל °לפי רוב השנים ולפי מעוט השנים ובשנת היובל עצמה לא ימכור ואם מכר אינה מכורה אמר לך רב אינה מכורה למספר שני תבואות אבל מכורה היא ויוצאה ואי איזדבוני מיזבנה תיקום ברשותיה עד בתר יובל ובתר יובל נילכיה שני תבואות וניהדרה מי לא תניא אכלה "שנה אחת לפני היובל משלימין לו שנה אחרת אחר היובל התם נחית לאכילה הכא לא נחית לאכילה ‡) אמר רב ענן שמעית מניה דמר שמואל תרתי הדא ‡) הך ואידך ‡) °המוכר עבדו לעובד כוכבים או ‡) ברוצה לארץ יצא לחירות הדא הדרי זביני והדא לא הדרי זביני ולא ידענא הי מיניה אמר רב יוסף ניחוש אגן מדתניא ‡) בברייתא המוכר עבדו ‡) ברח"ל יצא לחירות וצריך גט שיחרור מרבו שני ש"מ ‡) מדקרי ליה לשני רבו אלמא לא הדרי זביני וכי קאמר שמואל הכא 'אינה מכורה ‡) ומעות חוזרין ורב

המוכר - כשעת היובל - בזמן שהיובל טהא: **פחות משתי שנים** - אבל לאחר שתי שנים אם רוצה לפדותה פודה בעל כרמו של לוקח ונוטן לו לפי מה שמכרה כדכתיב (ויקרא כה) וחשב את שני ממכרו שממשב כמה שנים שמכרה עד היובל ונמלק תורה אור הדמים לפי השנים כגון אם מכרה קודם היובל עשר שנים בעשר ליטרין נמצא שמכר פירות של כל שנה ושנה (ת) ליטרא שהרי סתם מכירה אינה אלא עד היובל הלכך אם שהתה ביד לוקח ה' שנים ואח"כ בא מוכר לגאלה מנכה לו לוקח ה' ליטרין ליטרא לכל שנה שאכלה שכך עלה חשבון כשיוצא מתחילה: **אינו עולה מן המנין** - השתי שנים הראשונות שכתוב בתורות כתיב שתי שנים הראשונות לתבואה תשהה ביד לוקח אבל היתה שנה הראשונה לוקח אבל היתה שנה הראשונה לוקח אבל היתה שנה הראשונה

[ורב ענן] דאמר ולא דדמינא הי מיניהו הדרי ובינו' [דמאי האינא מכורה ומעות חוזרין דלמא] [דמאי] דאינה מכורה ומעות מתנה מידי דהוה אמקדש אחותו דאיתמר *המקדש אחותו רב אמר מעות חוזרין ושמואל אמר "מעות מתנה א"ל אביי לרב יוסף *מאי חזית דקנסינן ליה ללוקח נקנסיה למוכר אמר ליה *לאו עכברא גנב אלא חורא גנב אי לאו עכברא חורא מנא ליה מסתברא היכא דאיתיה לאיסורא קנסינן : היתה שנת שדפון כו' : השתא הוביר עולה לו נרה מיבעיא נרה איצטריך ליה סלקא דעתך אמינא אמרינן ליה הב ליה [ב] דמיה ולישק קמ"ל:רבי אליעזר אומר מכרה לו כו' : תניא ר"א *אומר מנין שאם מכרה לו לפני ראש השנה מליאה פירות שלא יאמר לו הנח לפני בדרך שהנחתי לפניך תלמוד לומר °במספר שני תבואות יסמר לך פעמים שאדם °אוכל שלש תבואות בשתי שנים : **מתני'** *"מכרה לראשון במנה [ג] ומכר ראשון לשני במאתים אינו מחשב אלא עם הראשון שנאמר [ד] °[לאיש] אשר מכר לו מכרה לראשון במאתים ומכר הראשון לשני במנה אינו מחשב אלא עם האחרון שנאמר [ה] °וחשב את שני במכרו והשיב את העודף לאיש (אשר מכר לו) לאיש אשר [ו] בתוכו °לא ימכור ברחוק ויגאל בקרוב ברעה ויגאל ביפה ולא ילוה ויגאל ולא °יגאל לחצאין ובהקדש °מותר בכולן זה חומר בהדיוט מבהקדש : **גמ'** תנו רבנן מכרה לראשון במנה ומכרה [ז] ראשון לשני במאתים מנין שאינו מחשב אלא עם הראשון ת"ל [ח] [לאיש] אשר מכר לו מכרה לראשון במאתים ומכר הראשון לשני במנה מנין שאין [ט] מחשבין אלא עם השני ת"ל לאיש [לאיש] אשר [י] בתוכו דברי רבי רבי דוסתאי בן יהודה אומר מכרה לו במנה 'והשביחה ועמדה על מאתים מנין שאינו מחשב אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבידו מכרה לו במאתים והכסיפה ועמדה על מנה מנין שאין מחשבין אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבקרקע [יא] מאי ביניידו דאייקר וזל וממאי דלקולא דלמא לחומרא לא"ד [יב] דגמר °גאולה °גאולה מעבד עברי והתם מנלן דתניא *) נמכר במנה "והשביחה ועמד על מאתים מנין שאין מחשבין אלא במנה שנאמר °מכסף מקנתו נמכר במאתים והכסיף ועמד על מנה מנין שאין מחשבין אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבקרקע [יג] הנמכר לעובד כוכבים שנגאל וידו °כפי שניו ואין לי אלא עבד עברי [יג] על העליונה נמכר לישראל מנין ת"ל °שכיר °שכיר לגזירה שוה אמר אביי

*) קדושין כ. [כל סוגיות פיק לאיסה שיטיים]

הדריני

[ורב ענן] *ברייתא לא שמיעא ליה [מ] ודשמואל [מנ] ממאי דאינה מכורה ומעות חוזרין דלמא אינה מכורה ומעות מתנה מידי דהוה אמקדש אחותו דאיתמר *המקדש אחותו רב אמר מעות חוזרין ושמואל אמר "מעות מתנה א"ל אביי לרב יוסף *מאי חזית דקנסינן ליה ללוקח נקנסיה למוכר אמר ליה *לאו עכברא גנב אלא חורא גנב אי לאו עכברא חורא מנא ליה מסתברא היכא דאיתיה לאיסורא קנסינן : היתה שנת שדפון כו' : השתא הוביר עולה לו נרה מיבעיא נרה איצטריך ליה סלקא דעתך אמינא אמרינן ליה הב ליה [ב] דמיה ולישק קמ"ל:רבי אליעזר אומר מכרה לו כו' : תניא ר"א *אומר מנין שאם מכרה לו לפני ראש השנה מליאה פירות שלא יאמר לו הנח לפני בדרך שהנחתי לפניך תלמוד לומר °במספר שני תבואות יסמר לך פעמים שאדם °אוכל שלש תבואות בשתי שנים : **מתני'** *"מכרה לראשון במנה [ג] ומכר ראשון לשני במאתים אינו מחשב אלא עם הראשון שנאמר [ד] °[לאיש] אשר מכר לו מכרה לראשון במאתים ומכר הראשון לשני במנה אינו מחשב אלא עם האחרון שנאמר [ה] °וחשב את שני במכרו והשיב את העודף לאיש (אשר מכר לו) לאיש אשר [ו] בתוכו °לא ימכור ברחוק ויגאל בקרוב ברעה ויגאל ביפה ולא ילוה ויגאל ולא °יגאל לחצאין ובהקדש °מותר בכולן זה חומר בהדיוט מבהקדש : **גמ'** תנו רבנן מכרה לראשון במנה ומכרה [ז] ראשון לשני במאתים מנין שאינו מחשב אלא עם הראשון ת"ל [ח] [לאיש] אשר מכר לו מכרה לראשון במאתים ומכר הראשון לשני במנה מנין שאין [ט] מחשבין אלא עם השני ת"ל לאיש [לאיש] אשר [י] בתוכו דברי רבי רבי דוסתאי בן יהודה אומר מכרה לו במנה 'והשביחה ועמדה על מאתים מנין שאינו מחשב אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבידו מכרה לו במאתים והכסיפה ועמדה על מנה מנין שאין מחשבין אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבקרקע [יא] מאי ביניידו דאייקר וזל וממאי דלקולא דלמא לחומרא לא"ד [יב] דגמר °גאולה °גאולה מעבד עברי והתם מנלן דתניא *) נמכר במנה "והשביחה ועמד על מאתים מנין שאין מחשבין אלא במנה שנאמר °מכסף מקנתו נמכר במאתים והכסיף ועמד על מנה מנין שאין מחשבין אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבקרקע [יג] הנמכר לעובד כוכבים שנגאל וידו °כפי שניו ואין לי אלא עבד עברי [יג] על העליונה נמכר לישראל מנין ת"ל °שכיר °שכיר לגזירה שוה אמר אביי

*) קדושין כ. [כל סוגיות פיק לאיסה שיטיים]

הדריני

[מנ] [מ] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג]

[מ] [מנ